

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Vojtěcha Šimíčka, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka, Petra Mikeše, Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila (soudce zpravodaj) ve věci navrhovatele: O. T., a účastníků řízení: 1) Státní volební komise, náměstí Hrdinů 4, Praha 4, 2) Jaroslav Foldyna, 3) Ing. Libor Turek, Ph.D., 4) Ing. Michal Kučera, 5) Kateřina Stojanová, 6) Ing. Vladimír Pikora, Ph.D., 7) Mgr. Richard Brabec, 8) Mgr. Zuzana Schwarz Bařtipánová, 9) Mgr. Jan Richter, 10) Ing. Berenika Peřtová, Ph.D., 11) Ing. Pavel Růžička, 12) Ing. Eva Fialová, 13) Mgr. Tomáš Kohoutek, MBA, 14) Mgr. Jan Papajanovský, o návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidátů zvolených do Poslanecké sněmovny Parlamentu ve volbách konaných ve dnech 3. a 4. října 2025

t a k t o :

- I. Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených v Ústeckém kraji **z a m í t á**.
- II. Návrh na neplatnost volby kandidátů **s e** v části týkající se kandidátů zvolených v ostatních volebních krajích **o d m í t á**.
- III. Žádny z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Volební stížnost

[1] Návrhem doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 16. října 2025 se navrhovatel domáhá, aby soud rozhodl o neplatnosti volby kandidátů zvolených ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu konaných ve dnech 3. a 4. října 2025 a zároveň prohlásil neplatnost těchto voleb.

[2] Konkrétně namítá, že mu nebylo umožněno hlasovat na zastupitelském úřadě v Bratislavě. Navrhovatel je občanem České republiky a nyní je na Slovensku žadatelem o azyl. Nemá ovšem platný cestovní pas ani občanský průkaz, a nemůže proto prokázat svou totožnost. Z toho důvodu mu nebylo umožněno zapsat se do zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem ani získat voličský průkaz. V den voleb se sice dostavil ke zvláštní volební komisi na zastupitelském úřadu v Bratislavě, ta mu ovšem neumožnila hlasovat. Na hrozící porušení svého volebního práva již dříve upozornil v řízení vedeném u Správného soudu v Bratislavě.

[3] Podle navrhovatele se jedná o systémovou chybu, jestliže osobám v obdobném postavení – žadatelům o azyl či osobám bez dokladů totožnosti – není umožněno volit. Tato vada zpochybňuje legitimitu celého volebního procesu, neboť nelze určit, jak velký okruh voličů zasahuje. Nejde pouze o exces. Byla tedy porušena rovnost a všeobecnost voleb obecně. Soud by si měl vyžádat listiny k prokázání skutečností, které navrhovatel tvrdí, a dále si obstarat na Ministerstvu zahraničních věcí, Ministerstvu vnitra a Státní volební komisi (1.) sdělení, jaký je počet případů, při nichž voličům nebylo umožněno hlasovat na zastupitelském úřadě v zahraničí z důvodu, že neměli doklad totožnosti, (2.) metodické pokyny k ověřování totožnosti a postupu vůči voličům bez občanského průkazu či pasu a (3.) dostupné záznamy „o odmítnutí hlasování“.

[4] V přiloženém dokumentu, který je nadepsán „Žádost o potvrzení nemožnosti vykonání volebního práva“, avšak není nikým podepsán, navrhovatel vysvětluje, že *„můj cestovní pas je dlouhodobě neplatný a občanský průkaz mi byl odňat při nezákonné likvidaci petičního stánku před Úřadem vlády ČR“*.

[5] Státní volební komise ve svém vyjádření k návrhu uvedla, že každý volič může být zapsán pouze v jednom seznamu voličů. O zápis do zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem v zahraničí je však třeba požádat nejpozději 40 dnů přede dnem voleb. Prokazování totožnosti je pro tyto případy upraveno v Metodickém pokynu ředitele konzulárního odboru Ministerstva zahraničních věcí č. 1/2025, který umožňuje předložit nejen platný občanský průkaz nebo cestovní doklad, ale i jiný platný doklad, a to i cizozemský, pokud obsahuje fotografii držitele a jeho základní osobní údaje. Za takový doklad lze proto považovat i slovenský průkaz žadatele o azyl. Státní volební komise operativně kontaktovala zastupitelský úřad v Bratislavě a z jeho odpovědi vyplývá, že žádná osoba s uvedeným průkazem o zápis do zvláštního seznamu v zákonné lhůtě nepožádala.

[6] Pokud jde o samotné hlasování, pak platí, že volič musí prokázat po příchodu do volební místnosti svou totožnost a státní občanství platným občanským průkazem nebo cestovním dokladem. Bez toho mu nelze hlasování umožnit.

[7] Na závěr Státní volební komise připomněla, že volič se nemůže domáhat vyslovení neplatnosti voleb do Poslanecké sněmovny jako celku, nýbrž pouze neplatnosti volby kandidátů zvolených ve volebním okrsku, v němž je občan zapsán do stálého seznamu voličů. S ohledem na to Státní volební komise navrhla, aby Nejvyšší správní soud návrh odmítl.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Podle § 87 odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále jen „volební zákon“), platí, že *podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu podle zvláštního právního předpisu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen, a každá politická strana, politické hnutí nebo koalice, jejíž kandidátní listina ve volebním kraji byla pro volby do Poslanecké sněmovny zaregistrována.... Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí.*

[9] Navrhovatel podává návrh jako volič, který může podle citovaného ustanovení napadat pouze volbu kandidátů zvolených v tom volebním kraji, v němž mohl vykonat svoje aktivní volební právo (usnesení NSS ze dne 26. června 2006, č. j. Vol 5/2006-46, č. 944/2006 Sb. NSS; ze dne 3. listopadu 2021, č. j. Vol 105/2021-17, body 13 až 16; ze dne 3. listopadu 2021, č. j. Vol 190/2021-16, body 12 až 16; a nejnověji pak usnesení NSS č. j. Vol 6/2025-18, body 16 až 22). Proto je podaný návrh, který směřuje proti platnosti volby všech kandidátů, věcně projednatelný jen ve vztahu k těm kandidátům, kteří byli zvoleni ve volebním kraji, kde je stěžovatel zapsán do seznamu voličů. Nejvyšší správní soud dotazem u Úřadu městského obvodu Ústí nad Labem – Severní Terasa, v jehož obvodu má navrhovatel trvalý pobyt, ověřil, že navrhovatel je zapsán ve stálém seznamu voličů v Ústeckém kraji. Kandidáty, jejichž volbu navrhovatel mohl napadat, jsou proto dle sdělení Státní volební komise č. 374/2025 Sb., o vyhlášení a uveřejnění celkových výsledků voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konaných ve dnech 3. a 4. října 2025, kandidáti uvedení v záhlaví tohoto usnesení. Pouze tuto část návrhu tedy Nejvyšší správní soud mohl posoudit věcně.

[10] Zbývající část návrhu (tj. ve vztahu k volbě kandidátů v ostatních třinácti volebních krajích) Nejvyšší správní soud odmítl z důvodu chybějící aktivní legitimace navrhovatele.

[11] Soud se tedy návrhem dále zabýval jen ve vztahu k Ústeckému kraji, kde je navrhovatel zapsán do stálého seznamu voličů. Z návrhu je patrné, v čem navrhovatel spatřuje porušení volebního zákona, neplatnost volby kterých kandidátů navrhuje vyslovit a jakého rozhodnutí se domáhá. Soud tento návrh věcně posoudil, dospěl však k závěru, že není důvodný.

[12] Návrh totiž nemůže být úspěšný již s ohledem na to, že navrhovatel byl zapsán ve stálém seznamu voličů v Ústeckém kraji, avšak nezákonnost shledává v postupu volebního orgánu při zastupitelském úřadu v Bratislavě. Hlasy odevzdané v tomto zvláštním volebním okrsku se však v těchto volbách dle losu přičítaly k výsledkům v Jihomoravském kraji. Případné pochybení zastupitelského úřadu proto nemohlo mít žádný vliv na volební výsledek v Ústeckém kraji, v němž – jak výše soud objasnil – je navrhovatel oprávněn zpochybnit volbu kandidátů.

[13] Kromě toho je návrh nedůvodný i s ohledem na další skutečnosti. Předpokladem výkonu volebního práva v zahraničí je totiž to, že volič předem požádal o vydání voličského průkazu (§ 6a volebního zákona) nebo o zápis do zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem (§ 6 odst. 5 volebního zákona).

[14] Jak sám navrhovatel uvádí, před volbami mu nebylo umožněno zapsat se do zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem ani požádat o vydání voličského průkazu, neboť nemá platný občanský průkaz. V takovém případě však měl uplatnit jiný prostředek ochrany, a to žalobu podle § 88 s. ř. s. Dle tohoto ustanovení platí, *že jestliže správní orgán, který vede podle zvláštních zákonů stálý seznam voličů, neodstraní chyby nebo nedostatky ve stálém seznamu voličů a jeho dodatku, může se osoba tím dotčená obrátit na soud příslušný podle sídla správního orgánu s návrhem na vydání rozhodnutí o provedení opravy nebo doplnění seznamu nebo jeho dodatku.* Tímto způsobem se lze domáhat ochrany před soudem také v případě zápisu do zvláštního seznamu (§ 89 volebního zákona). V tomto řízení by navrhovatel mohl namítat pochybení volebních orgánů, pokud jde o odmítnutí zápisu do zvláštního seznamu voličů, případně i to, že nedisponuje platným průkazem totožnosti a z jakých důvodů.

[15] Z obecných tvrzení navrhovatele je zřejmé, že již před konáním voleb věděl, že nebude oprávněn hlasovat ze zahraničí, jelikož nebyl zapsán ve zvláštním seznamu voličů a nebyl mu ani vydán voličský průkaz. Pokud zastupitelský úřad skutečně odmítl navrhovatele na základě včas podané žádosti zapsat do zvláštního seznamu voličů, pak bylo pouze na navrhovateli, aby včas bránil svá práva výše uvedeným postupem. Proti tomu, že navrhovatel nebyl zapsán do zvláštního seznamu voličů, nelze brojit až nyní v návrhu na vyslovení neplatnosti volby kandidátů. I kdyby totiž navrhovatel doklad totožnosti zvláštní volební komisi na zastupitelském úřadě v Bratislavě v den hlasování předložil, ta by mu přesto neumožnila volit, a to právě proto, že nebyl zapsán ve zvláštním seznamu voličů ani neměl volební průkaz, nýbrž byl nadále zapsán ve stálém seznamu voličů v místě svého trvalého bydliště. Bez ohledu na to, zda se skutkový děj v daném případě skutečně odehrál tak, jak navrhovatel tvrdí, zvláštní volební komise by postupovala správně, jestliže by navrhovateli neumožnila vykonat volební právo na zastupitelském úřadu v Bratislavě.

[16] Za této situace již Nejvyšší správní soud nezasílal vyjádření Státní volební komise navrhovateli k případné replice a ani blíže nezkontroloval, zda navrhovatel včas požádal o zápis do zvláštního seznamu voličů a zda se v den voleb skutečně na velvyslanectví dostavil, či nikoliv. Na výsledku řízení by to nemohlo nic změnit.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Nejvyšší správní soud dospěl z výše uvedených důvodů k závěru, že návrh na vyslovení neplatnosti volby kandidátů zvolených v Ústeckém kraji ve volbách do Poslanecké sněmovny není důvodný, a proto jej zamítl. Ve zbytku návrh odmítl.

[18] O nákladech řízení soud rozhodl podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. listopadu 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu